

Codi: 111007

Assignatura: Filosofia del Llenguatge II

Tipus: troncal

Crèdits: 6

Cicle: primer

Semestre: segon

Grup: A2

Professorat: Josep Macià Fàbrega

Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència

Llengua: català

Objectius

Aquest curs, d'una banda, és una continuació de la discussió que s'ha iniciat en el primer semestre i, de l'altra, és una introducció a les idees de diferents filòsofs que, en les seves reflexions sobre la naturalesa del significat, han assenyalat, des de posicions diverses, els vincles entre llenguatge i conducta humana.

Temari

1. Referència directa i externisme.*
  - 1.1 Les crítiques de Kripke al descriptivisme de Frege i Russell.
  - 1.2 La *visió* kripkeana de la referència.
2. Grice: significat i intencions.
3. Actes de parla i força il·locutiva.
4. *Implicatures* conversacionals.
5. Quine: *Els dos dogmes de l'empirisme*.
  - 5.1 Primer dogma: la distinció entre analític i sintètic.
  - 5.2 Segon dogma: el reduccionisme.
6. Les *Investigacions* de Wittgenstein: llenguatge i ús.
7. Lewis: llenguatge i convencions.
8. La concepció del llenguatge de Chomsky.

* Aquest tema es tractarà sols si no s'ha tractat ja a Filosofia del Llenguatge I (grup A1).

Bibliografia bàsica

Textos dels autors que s'estudiaran

AUSTIN, John L. *Cómo hacer cosas con palabras*. Buenos Aires: Paidós, 1971 [1962].

——. «Emisiones realizativas» [1961]. A: VALDÉS VILLANUEVA, Luis M. (ed.). *La búsqueda del significado: lecturas de filosofía del lenguaje*. 3a ed. Madrid: Tecnos, 1999.

CHOMSKY, Noam. *Aspectos de la teoría de la sintaxis*. Barcelona: Gedisa, 1999 [1965].

——. *El conocimiento del lenguaje, su naturaleza, origen y uso*. Madrid: Alianza Editorial, 1989 [1986].

DONELLAN, Keith. «Reference and definite descriptions» [1966]. A: MARTINICH, Aloysius. *The philosophy of language*. Nova York: Oxford University Press, 1996.

FREGE, Gottlob. «Sobre sentido y referencia». A: FREGE, Gottlob. *Estudios sobre semántica*, Barcelona: Ariel, 1971 [1892]. I també a: VALDÉS VILLANUEVA, Luis M. (ed.). *La búsqueda del significado: lecturas de filosofía del lenguaje*. 3a ed. Madrid: Tecnos, 1999.

GRICE, H. Paul. «Las intenciones y el significado del hablante» [1969]. A: VALDÉS VILLANUEVA, Luis M. (ed.). *La búsqueda del significado: lecturas de filosofía del lenguaje*. 3a ed. Madrid: Tecnos, 1999.

——. «Lógica y conversación» [1975]. A: VALDÉS VILLANUEVA, Luis M. (ed.). *La búsqueda del significado: lecturas de filosofía del lenguaje*. 3a ed. Madrid: Tecnos, 1999.

KRIPKE, Saul A. «Identidad y necesidad» [1971]. A: VALDÉS VILLANUEVA, Luis M. (ed.). *La búsqueda del significado: lecturas de filosofía del lenguaje*. 3a ed. Madrid: Tecnos, 1999.

——. *El nombrar y la necesidad*. Mèxic: UNAM, 1985 [1972].

LEWIS, D. «Lenguas, lenguaje y gramática» [1974]. A: HARMAN, Gilbert (ed.). *Sobre Noam Chomsky: Ensayos críticos*. Madrid: Alianza Universidad.

PUTNAM, Hilary. «El significado de 'significado'» [1975]. A: VALDÉS VILLANUEVA, Luis M. (ed.). *La búsqueda del significado: lecturas de filosofía del lenguaje*. 3a ed. Madrid: Tecnos, 1999.

QUINE, Willard. «Dos dogmas del empirismo» [1953]. A: QUINE, Willard. *Two dogmas of empiricism* [1961]. I també a: VALDÉS VILLANUEVA, Luis M. (ed.). *La búsqueda del significado: lecturas de filosofía del lenguaje*. 3a ed. Madrid: Tecnos, 1999.

——. *Palabra y objeto*. Barcelona: Labor, 1968 [1960].

RUSSELL, Bertrand. «Sobre la denotació» [1905]. A: RUSSELL, Bertrand. *Lògica i coneixement*. Barcelona: Laia, 1985.

——. «Descripciones» [1919]. A: VALDÉS VILLANUEVA, Luis M. (ed.). *La búsqueda del significado: lecturas de filosofía del lenguaje*. 3a ed. Madrid: Tecnos, 1999.

SEARLE, John R. «Nombres propios y descripciones» [1967]. A: VALDÉS VILLANUEVA, Luis M. (ed.). *La búsqueda del significado: lecturas de filosofía del lenguaje*. 3a ed. Madrid: Tecnos, 1999.

——. «¿Qué es un acto de habla?» [1975]. A: VALDÉS VILLANUEVA, Luis M. (ed.). *La búsqueda del significado: lecturas de filosofía del lenguaje*. 3a ed. Madrid: Tecnos, 1999.

STRAWSON, Peter F. «On referring» [1950]. MARTINICH, Aloysius. *The philosophy of language*. Nova York: Oxford University Press, 1996.

VALDÉS VILLANUEVA, Luis M. *La búsqueda del significado: lecturas de filosofía del lenguaje*. 3a ed. Madrid: Tecnos, 1999.

WITTGENSTEIN, Ludwig. *Tractatus logico-philosophicus*. Barcelona: Laia, 1981 [1921].

——. *Investigacions filosòfiques*. Barcelona: Laia, 1983 [1953].

Bibliografia secundària

ACERO, Juan José. *Lenguaje y filosofía*. Barcelona: Octaedro, 1993.

GARCÍA-CARPINTERO, Manuel. *Las palabras las ideas y las cosas: una presentación de la filosofía del lenguaje*. Barcelona: Ariel, 1996.

GARCÍA-SJAREZ, Alfonso. *Modos de significar: una introducción temática a la filosofía del lenguaje*. Madrid: Tecnos, 1997.

HIERRO S. PESCADOR, José. *Principios de filosofía del lenguaje*. Madrid: Alianza, 1985.

PÉREZ OTERO, Manuel. *Aproximació a la filosofia del llenguatge*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 2001.

LYCAN, William G. *Philosophy of language: a contemporary introduction*. Londres/Nova York: Routledge, 2000.

TAYLOR, Kenneth Allen. *Truth and meaning: an introduction to the philosophy of language*. Oxford: Blackwell, 1998.

Sistema d'avaluació

Examen i exercicis.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant